

केंद्र शासन पुरस्कृत योजनांसाठी जिल्हा
विकास समन्वय व संनियंत्रण समितीची
स्थापना.

महाराष्ट्र शासन

ग्राम विकास विभाग

शासन निर्णय क्रमांक: जिग्राप्र-२०१४/प्र.क्र-११२/योजना-५

बांधकाम भवन इमारत, तळमजला
२५, मझबान पथ, फोर्ट, मुंबई-४०० ००९.
तारीख: २२ जानेवारी, २०१८

वाचा -

- १) ग्रामीण विकास मंत्रालय, भारत सरकार यांचे पत्र क्र . Q-१३०१६/२/२०१४-VMC, दिनांक ०६ जानेवारी, २०१६.
- २) ग्रामविकास व जलसंधारण विभाग, शासन निर्णय क्रमांक: जिग्राप्र-२०१४/प्र.क्र.११२/योजना-५, दिनांक ०९ मे, २०१६.
- ३) ग्रामीण विकास मंत्रालय, भारत सरकार यांचे पत्र क्र . Q-१३०१६/१/२०१६-VMC, दिनांक २७ जून, २०१६.

प्रस्तावना -

केंद्रीय ग्रामीण विकास मंत्रालयामार्फत राबविण्यात येणाऱ्या केंद्र पुरस्कृत योजनांची अंमलबजावणी, प्रगती व संनियंत्रण करणे, तसेच धोरणात्मक बाबीकरीता मार्गदर्शन करण्याकरीता संदर्भ क्र.१ मधील निदेशास अनुसरून संदर्भ क्र.२ च्या शासन निर्णयान्वये राज्यस्तरीय व जिल्हास्तरीय दक्षता व संनियंत्रण समितीची पुनर्रचना करण्यात आली. त्याचप्रमाणे संदर्भ क्र.३ अन्वये जिल्हास्तरीय दक्षता व संनियंत्रण समितीचे रुपांतर जिल्हा विकास समन्वय व संनियंत्रण समितीमध्ये करून निदेशामध्ये सुधारणा केली आहे. सदर जिल्हा विकास समन्वय व संनियंत्रण समितीस (District development Co-ordination and Monitoring committee) केंद्र शासनाने DISHA असे संबोधित केले आहे. दिशा समितीचा मुख्य उद्देश म्हणजे निवडून आलेले सांसद सदस्य, राज्य विधानमंडळ सदस्य व स्थानिक स्वराज्य संस्थांचे प्रतिनिधी यांमध्ये योजनांचे उद्दिष्ट पूर्तीसाठी योग्य समन्वय साधणे हा आहे. याद्वारे केंद्र शासन राज्य शासन व स्थानिक स्वराज्य संस्था यांच्यावर राज्य घटनेच्या चौकटीत सोपविलेल्या जबाबदारीच्या अनुषंगाने विविध योजना अंमलबजावणीमध्ये समन्वय व संनियंत्रण ठेवणे ही जिल्हा विकास समन्वय व संनियंत्रण समिती (DISHA) स्थापनेची पार्श्वभूमी आहे.

प्रस्तुत सुधारीत निदेशास अनुसरुन जिल्हा विकास समन्वय व संनियंत्रण समितीकरीता राज्य स्तरावर सुधारीत निदेश देण्याचा प्रस्ताव राज्य शासनाच्या विचाराधीन होता.

शासन निर्णय-

केंद्रीय ग्रामीण विकास मंत्रालयामार्फत राबविण्यात येणाऱ्या केंद्र-पुरस्कृत योजनांच्या अंमलबजावणीकरीता गठित करण्यात आलेल्या राज्य व जिल्हा दक्षता व संनियंत्रण समितीमधील जिल्हा स्तरावरील जिल्हा दक्षता व संनियंत्रण समितीचे रुपांतर **जिल्हा विकास समन्वय व संनियंत्रण समितिमध्ये (DISHA) करण्यात येत आहे.** तसेच जिल्हा विकास समन्वय व संनियंत्रण समिती (DISHA) करीता सुधारीत निदेश खालीलप्रमाणे करण्यात येत आहे.

• जिल्हा विकास समन्वय व संनियंत्रण समितीची रचना :-

१. अध्यक्ष - संबंधित जिल्ह्याचे लोकसभेत प्रतिनिधीत्व करणारे केंद्रीय ग्रामीण विकास मंत्रालयाने नामनिर्देशित केलेले वरिष्ठ संसद सदस्य
२. सहअध्यक्ष-अ- जिल्ह्यातील इतर संसद सदस्य (लोकसभा)
३. सहअध्यक्ष-ब- राज्यसभेमध्ये राज्याचे प्रतिनिधीत्व करणारे व या समितीमध्ये सदस्य होण्यास इच्छुक असलेले (प्रथम येणाऱ्यास प्राधान्य या तत्वानुसार) केंद्रीय ग्रामीण विकास मंत्रालय यांनी नियुक्त केलेले सदस्य
टीप-जिल्ह्यातील राज्यसभेत प्रतिनिधीत्व करणारे संसद सदस्य जर केंद्रीय गृह विभागाने निश्चित केलेल्या Warrant of Precedence नुसार वरिष्ठ असेल अशा संसद सदस्यांची अध्यक्षपदी नियुक्ती करण्यात येईल.
४. सदस्य सचिव - जिल्हाधिकारी

• सदस्य

१. जिल्ह्यातील सर्व विधानसभा सदस्य - सदस्य
२. राज्यशासनाचा प्रतिनिधी - सदस्य
३. महापौर/जिल्ह्यातील सर्व नगरपालिकांचे नगराध्यक्ष (पैकी १ महिला आवश्यक)
व जिल्ह्यातील ग्राम पंचायतींमधून निवडून आलेले ५ सदस्य
(पैकी २ महिला आवश्यक) - सदस्य
४. अध्यक्ष, जिल्हा परिषद - सदस्य
५. जिल्ह्यातील अनुसूची -६ मधील क्षेत्रातील स्वायत्त जिल्हा परिषदेचे प्रमुख
(Head of the Autonomous District Council in districts having
Schedule VI Areas) - सदस्य

६. जिल्ह्यातील सर्व पंचायत समितींचे सभापती	- सदस्य
७. मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद	- सदस्य
८. प्रकल्प संचालक, जिल्हा ग्रामीण विकास यंत्रणा	- सदस्य
९. समितीच्या अध्यक्षांनी आणि इतर संसद सदस्यांनी नामनिर्देशित केलेल्या नामवंत स्वयंसेवी संस्थेचा प्रतिनिधी	- सदस्य
१०. समितीच्या अध्यक्षांनी आणि इतर संसद सदस्यांनी नामनिर्देशित केलेल्या अनुसूचित जाती, अनुसूचित जमाती आणि महिला यामधील प्रत्येकी एक प्रतिनिधी	- सदस्य
११. जिल्ह्यातील अग्रणी बँकेचा प्रतिनिधी	- सदस्य
१२. वरिष्ठ अधीक्षक / अधीक्षक, पोष्ट विभाग	- सदस्य
१३. या समितीच्या कार्यक्षेत्र येणाऱ्या विविध योजनांचे जिल्हास्तरीय समन्वय अधिकारी	- सदस्य

जिल्हा विकास समन्वय व संनियंत्रण समितीच्या (DISHA) कार्यक्षेत्र येणाऱ्या योजनांची यादी परिशिष्ट-१ मध्ये जोडण्यात येत आहे.

समितीची कार्ये :-

केंद्र शासनाने जिल्हा विकास समन्वय व संनियंत्रण समितीच्या कार्यक्षेत्र सुधारणा केली असून जिल्हा विकास समन्वय व संनियंत्रण समितीची कार्ये परिशिष्ट-२ मध्ये जोडण्यात येत आहे.

बैठकीची संख्या :-

मा.खासदार व मा. आमदार यांच्यासह सर्व सदस्यांना बैठकीची पुरेशी पूर्व सूचना दिल्यानंतर जिल्हा विकास समन्वय व संनियंत्रण समितीची बैठक प्रत्येक तिमाहीमध्ये आयोजित करणे आवश्यक राहिल. अध्यक्षांच्या अनुपस्थितीत उपस्थित असलेले सहअध्यक्ष सर्व संमतीने बैठकीकरीता एका सहअध्यक्षांची अध्यक्ष म्हणून निवड करतील. तसेच अध्यक्ष व सह अध्यक्ष उपस्थित नसतील तर उपस्थित सदस्य यांच्यापैकी एकाची अध्यक्ष म्हणून निवड करतील.

जिल्हा विकास समन्वय व संनियंत्रण (DISHA) समितीची बैठक आयोजित करण्याची वैयक्तिक जबाबदारी “सदस्य सचिव” यांची राहिल.

विषयसूची, बैठकीचे वेळापत्रक, उपस्थित मुद्यांवरील कार्यवाही, समन्वयन कार्यपद्धती, राज्य दक्षता सनियंत्रण समिती व जिल्हा विकास समन्वय व सनियंत्रण समितीच्या (DISHA) बैठकीसाठीचा खर्च व इतर अनुषंगिक बाबीसंदर्भात केंद्र शासनाच्या मार्गदर्शक सूचनानुसार कार्यवाही करण्यात यावी.

सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक २०१८०१२२१४५९४३८४२० असा आहे. हा आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करुन काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

अनिल मा.काळे

अवर सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रत,

१. मा.मंत्री (ग्रामविकास), यांचे खाजगी सचिव महाराष्ट्र राज्य, मंत्रालय, मुंबई-३२.
२. मा.राज्यमंत्री (ग्रामविकास), यांचे खाजगी सचिव महाराष्ट्र राज्य, मंत्रालय, मुंबई-३२.
३. अध्यक्ष, जिल्हा परिषद (सर्व).
४. सभापती, पंचायत समिती (सर्व).
५. संचालक, माहिती व जनसंपर्क संचालनालय, मंत्रालय, मुंबई.
६. उप सचिव, महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय, मुंबई.
७. महालेखापाल, (लेखापरिक्षा), महाराष्ट्र १ / २, मुंबई/नागपूर.
८. महालेखापाल, (लेखा व अनुज्ञेयता), महाराष्ट्र १ / २, मुंबई/नागपूर.
९. संचालक, अर्थ व सांखिकी संचालनालय, मुंबई.
१०. संचालक, लेखा व कोषागारे संचालनालय, मुंबई.
११. विभागीय आयुक्त, आयुक्त कार्यालये (सर्व).
१२. जिल्हाधिकारी, जिल्हाधिकारी कार्यालये (सर्व).
१३. मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद (सर्व).
१४. उपमुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद (सर्व).
१५. प्रकल्प संचालक, जिल्हा ग्रामीण विकास यंत्रणा (सर्व).
१६. ग्रामविकास व जलसंधारण विभाग, मंत्रालय, मुंबई (सर्व कार्यासने).
१७. निवड नस्ती (कार्यासन-योजना-५).

परिशिष्ट-१

जिल्हा समन्वय व सनियंत्रण समिती (DISHA) च्या कार्यक्षेत्र येणाऱ्या योजनांची यादी

अ.क्र.	योजनांचे नाव
१.	महत्मा गांधी राष्ट्रीय रोजगार हमी योजना (MGNREGA)
२.	दिन दयाळ अंत्योदय योजना/राष्ट्रीय ग्रामीण जीवनोन्नती अभियान (NRLM)
३.	दिन दयाळ उपाध्याय ग्रामीण कौशल्य योजना (DDU-GKY)
४.	प्रधान मंत्री ग्राम सडक योजना (PMGSY)
५.	राष्ट्रीय सामाजिक सहाय्यता कार्यक्रम (NSAP)
६.	प्रधानमंत्री आवास योजना (सर्वासाठी घरे-शहरी)
७.	प्रधानमंत्री ग्रामीण आवास योजना (PMAGY-G)
८.	स्वच्छ भारत मिशन (SBM)
९.	स्वच्छ भारत मिशन (ग्रामीण) (SBM-G)
१०.	राष्ट्रीय ग्रामीण पेयजल कार्यक्रम (NRDWP)
११.	प्रधान मंत्री कृषी सिंचन योजना (PMKSY) Intiregrated watershed Management Programme (IWMP)
१२.	Digital India Land Record Modernisation Programme (NLRMP)
१३.	दिन दयाळ उपाध्याय ग्राम ज्योती योजना (DDUGJY)
१४.	श्यामाप्रसाद मुखर्जी रुरबन अभियान-National Rurban Mission (NRuM)
१५.	National Heritage City Development and Augmenttion Yojana (HRIDAY)
१६.	Atal Mission for Rejuvenation and Urban Transformation (AMRUT)
१७.	स्मार्ट सिटी अभियान
१८.	Ujjwal DISCOM Assurance Yojana (UDAY)
१९.	प्रधान मंत्री फसल विमा योजना (PMFBY)
२०.	राष्ट्रीय आरोग्य अभियान (NHM)
२१.	सर्व शिक्षा अभियान (SSA)
२२.	एकात्मिक बाल विकास योजना (ICDC)
२३.	मध्यान्ह भोजन योजना
२४.	प्रधान मंत्री उज्ज्वला योजना (PMUY)-LPG Connection to BPL families.
२५.	जल मार्ग विकास प्रकल्प
२६.	प्रधान मंत्री कौशल्य विकास योजना
२७.	Digital Yojana, Public Internet Access Programme-Providing Common Service Centre in each Gram Panchayat
२८.	Infrastructure related programme like Telecom, Railways, highways, waterways, mines etc.
२९.	Any other programmes which need to be monitored by the DDCMC as and when felt necessary

परिशिष्ट-२

जिल्हा समन्वय व सनियंत्रण समिती (DISHA) ची कार्ये

अ.क्र.	समितीची कार्ये
१	केंद्र शासनाच्या ग्रामीण विकास मंत्रालयातर्फे राबविल्या जाणाऱ्या सर्व योजना मार्गदर्शक सुचनांप्रमाणे राबविल्या जाता याबाबत खात्री करणे.
२	योजनांची अंमलबजावणी करताना येणाऱ्या अडचणीचे निराकरण करणे.
३	जिल्हा नियोजन समितीने निश्चित केलेले प्राधान्यता विचारात घेऊन योजनांची अंमलबजावणी करणे.
४	प्राधान्यता अंमलबजावणी जमीन व जागे संदर्भातील प्रश्न/अडचणी प्राधान्याने सोडविणे.
५	जिल्हा समन्वय समितीस विविध राष्ट्रीय कार्यक्रमासंदर्भात मार्गदर्शन करणे तसेच जिल्ह्याच्या
६	विहित कालमर्यादेत उद्दिष्टपुर्ती होणेसाठी स्थानिक स्वराज्य संस्था तसेच राज्य व केंद्र स्तरावर पाठपुरावा करणेसाठीच्या बाबी निश्चित करणे.
७	केंद्र शासनाचे विविध उपक्रमांची सर्वसमावेशक अंमलबजावणी होणेसाठी सखोल सनियंत्रण करणे.
८	मान्यताप्राप्त योजनांच्या अंमलबजावणीमध्ये येणाऱ्या अडीअडचणीचे निराकरण करणे
९	योजनांच्या अंमलबजावणीसंदर्भात विविध अनियमितता, तक्रारीबाबत मार्गदर्शक सुचनांच्या अनुषंगाने अंमलबजावणीबाबत सुचना देणे.
१०	विविध योजनांसाठी देण्यात आलेला निधी, उपयोगिता प्रमाणपत्र, अखर्चित निधी इ. आढावा घेणे.